

ΠΕΡΙΠΛΑΝΗΣΕΙΣ

Μ ε θ ε ό ρ τ ι α

ΤΟΥ Κ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ Μ. ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΥ
Έπ. Καθηγητού του Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

Παράξενα...

«Ἀπὸ τρελλό κι ἀπὸ παιδί μαθαίνεις τὴν ἀλήθεια». Κι ἀπ' ἀγγέλους, θὰ πρόσθετα ἐγώ. Κι αὐτὲς τὲς πρόσφατες ἡμέρες εἶδαμε τοὺς ἀγγέλους σὲ πυκνὰ δρομολόγια μεταξὺ οὐρανοῦ καὶ γῆς. «Πλήθος ἀγγέλων ψάλλουσι τὸ δόξα ἐν ὑψίστοις» ἀναγγέλλουν «ὅτι ἐτέχθη ἡμῖν σήμερον σωτήρ» καὶ διακηρύττουν τὴν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ Πατέρα γιὰ τὸν κόσμο (πρβλ. Ἰωάννου γ' 16). Ὅλες αὐτὲς οἱ ἱστορίες ἔχουν ἀποτυπωθεῖ μὲ τρόπο πειστικό καὶ ἀκριβῆ σὲ παραστάσεις τῆς ὀρθόδοξης εἰκονογραφίας καὶ σὲ ἄλλες μορφές τῆς πολιτιστικῆς μας παραδόσεως¹.

Οἱ ἀλήθειες, ὅμως, αὐτὲς εἶναι διάχυτες, τριγυρνᾶνε στὸ μυαλό, βασανίζουν τὴ σκέψη καὶ καμιά φορά παίρνουν παράξενες μορφές γιὰ νὰ ἐκφραστοῦν καὶ νὰ εἰσχωρήσουν στὸν λογικό μας κόσμο. Ἐπιζητοῦν τὸ παράδοξο γιὰ νὰ κεντρίσουν τὴν περιέργειά μας ἢ παρουσιάζονται ὡς τελείως ἀυτονόητες ὥστε νὰ μὴν ἔχουμε καὶ πολλὰ περιθώρια γιὰ νὰ τὲς ἀμφισβητήσουμε. Μᾶς ἐμφανίζονται ὡς «γεγονότα» προφανῆ, πού σκεφτόμαστε πὼς ἔτσι θὰ εἶναι, δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι ἢ νὰ ἔχουν συμβεῖ διαφορετικὰ.

Τότε, τὲς στιγμὲς ἐκεῖνες, χρειάζεται ὁπωσδήποτε ἢ διακρίση, ἢ σύνεση, ἢ καθοδήγηση, ἢ τήρηση κάποιας ἀναγκαίας ἀποστάσεως, ἢ ὑπαρξὴ κάποιας ἀνοιχτῆς πόρτας γιὰ νὰ μπορεῖ νὰ εἰσχωρεῖ τὸ μυστήριο πού μᾶς περιβάλλει καὶ μᾶς κατακλύζει, ἕνα κατώφλι μέσα ἀπὸ τὸ ὁποῖο τὰ γεγονότα αὐτὰ νὰ ἐγγράφονται μὲ κάποιο εἶδος γραφῆς στὴν ἱστορία μας καὶ νὰ ἰσοροποῦν τὴν ὑπαρξή μας.

... κι ὅμως ἀληθινὰ

Ἄλλες φορές, τὰ γεγονότα αὐτὰ φαίνονται περισσότερο κι ἄλλες φορές λιγότερο πιστευτά. Ἐκφράζουν, δηλαδή, τότε ἀπλὲς σκέψεις τοῦ λέγοντος ἢ τοῦ γράφοντος. Ἄλλοτε ἀποδίδουν καταστάσεις, πού ἐπειδὴ ἔτυχε νὰ ἔχουν συμβεῖ καὶ σὲ μᾶς, τὲς προσεγγίζουμε μὲ σεβασμό, εὐαισθησία καὶ οἰκειότητα.

Αὐτὸ συμβαίνει ἰδιαίτερα σὲ μιὰ ἐποχὴ σὰν τὴ δική μας, πού ὁ ἄνθρωπος, ἔχοντας πιστέψει στὴν παντοδυναμία του, διαπιστώνει ρήγματα καὶ ὑποχωρήσεις στὲς δυνάμεις του· κατάβαθα ἐπιθυμεῖ τότε ξένη βοήθεια καὶ ἐπιδιώκει τὴν παρέμβαση ξένων δυνάμεων. Οἱ παράξενες ὅμως αὐτὲς ἐπεμβάσεις δὲν τὸν ξενίζουν καὶ πολλοὺς δὲν φαίνεται νὰ τοὺς ἀλλοτριώνουν, ὅπως τυχαίνει νὰ ὑποστηρίζουν μερικοὶ μερικοί. Ὁ κόσμος, ὅσο καὶ νὰ εἶναι ἐγκλειστος καὶ ἀπομονωμένος στὸν ἑαυτό του, μένει ἐν τούτοις ἀνοιχτός σὲ μηνύματα πού θέλουν νὰ τὸν βγάλουν ἀπὸ τὴ μόνωση, τὴ μοναξιά του καὶ τὸν ἀποκλεισμό του.

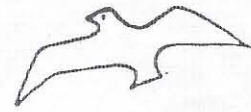
Πολλοὶ εἶναι ἐκεῖνοι πού δέχονται εὐχάριστα καὶ μὲ ἀνακούφιση ὁδοδείχτες πού τοὺς ὑποδεικνύουν «λεωφόρους γιὰ τὸν παράδεισο ἢ τὸν οὐρανὸ» (roads to heaven)· τὴν παρουσία ἔστω καὶ «μαθητευόμενων ἀγγέλων», πού περνᾶνε, ἐπὶ γῆς, τὲς οὐράνιες ἐξετάσεις τοὺς γιὰ προαγωγή· σκηνὲς ὅπου ὑπάρχει ὑπερβολικὴ δόση τρυφερότητας, ἀγάπης καὶ κατανόησης.

Ὅπως ὑπαινιχθήκαμε πρὶν πάνω, ὁρισμένοι εἶναι ἀντίθετοι, θεωροῦν τὴν «παραύσια» αὐτὴ ὡς ἀλλοτριωτικὴ ἐπέμβαση καὶ τὴν χαρακτηρίζουν ὡς «ὄνειρικό προϊόν, δηλαδή μιὰ φαντασίωση πού βοηθεῖ ἴσως τὸν κοσμάκη γὰρ «φεύγει» ἀπὸ τὴν ἀγχώδη καθημερινότητα, ἀλλὰ δὲν τὸν βοηθεῖ καθόλου νὰ τὴν ἀντιμετωπίσει μὲ τὲς ἀληθινὲς καὶ μόνες δυνατότητές του. Σὰν νὰ τοῦ λένε ὅτι τὰ δικά του μέσα δὲν φτάνουν. Χρειάζεται καὶ «κάτι ἄλλο», κάτι «ἀπέξω»².

Σεβόμαστε ὁπωσδήποτε τὴν ἀποψή τους, ἀλλὰ ὅπως λέει καὶ τὸ τραγούδι «ὁ δρόμος ἢ ἡ λεωφόρος ἂν προτιμάτε, εἶχε ἢ ἔχει τὴ δική του ἱστορία», μιὰ ἱστορία πάλης ἐνάντια στὴ βία, μιὰ ἱστορία πού τὴν ἔγραψαν παιδιὰ ἢ καὶ ἄγγελοι ἂν ἐπιθυμοῦτε, ἂν κρίνουμε μάλιστα ἀπὸ τὴν ἀποψὴ πού ὑποστηρίζει ὁ ΚΥΡ, τοῦ ὁποίου ἢ χεῖρ ἐποίησε αὐτὴν τὴν ἄλλη ἐκδοχὴ (βλ. τὸ σκίτσο πού δημοσιεύουμε)³.

σ' ε δρόμους ποιμαντικής διακονίας

Μία νέα έκδοχή

Σύμφωνα, λοιπόν, μ' αυτήν την άποψη, ένας μικρός άγγελος φαίνεται ότι ήταν ο δράστης αυτής της άπιθανης συνθηματογραφίας πάνω στον τοίχο της φάντης, εκεί που το λαμπρό αστέρι σημείωνε τη γέννηση ενός «παιδιού νέου».

Το σύνθημα που θα μετέφερε το μήνυμα της «οργάνωσης» του έπρεπε να είναι διατυπωμένο με την ορολογία της εποχής μας ώστε σε πρώτη φάση να μπορέσει να ελκύσει, έπειτα να συγκεντρώσει την προσοχή των περαστικών αναγνωστών, οι οποίοι στη συνέχεια θα μπορούσαν να αναζητήσουν την βαθύτερη σημασία του. Στην αρχή πάντως έπρεπε να είναι ελκυστικό.

Οι έγκεφαλοι της «οργάνωσης» βρισκόντουσαν μπροστά σε αδιέξοδο. Ποιός έπρεπε να το γράψει, πού, πώς, τότε, τί έπρεπε να γραφτεί και σε ποιούς θα απευθυνόταν; Θα κάναμε γνωστό το ποιός αναλάμβανε την ευθύνη; Τελικά βρέθηκε η λύση. Το σύνθημα έπρεπε να είναι επίκαιρο, να θυμίζει κάτι οικείο και γνωστό, να είναι στην έκτέλεσή του επαναστατικό, φαινομενικά... αναρχικό και να υπογράφεται. Υπεύθυνα πράγματα, δηλαδή, όχι ανώνυμα, αλλά επώνυμα!

Έτσι, είχαμε όλοι την ευχάριστη έκπληξη, γυρνώντας το πρωί από τις εκκλησίες μας, όπου παρακολουθήσαμε τη χριστουγεννιάτικη λειτουργία, ν' αντικρύσουμε μέσα στο πρωινό των Χριστουγέννων, το μεγάλο μήνυμά τους: Η ΑΓΑΠΗ ΖΕΙ.

Εμείς δεν έχουμε παρά να ευχαριστήσουμε την οργάνωση «25η Δεκέμβρη» που ανάλαβε την ευθύνη γι' αυτή την καινούργια γραφή. Άς είναι σίγουρη ότι η ιστορία της γραφής της θα έχει επαύριον. Καλή χρονιά!

έρχονται από τον σχολιαστή της στήλης Τηλεόραση, του περιοδικού «Γυναίκα» τεύχος 922, της 12ης Ιουνίου 1985, σ. 20.

3. Ευχαριστούμε τον Γιάννη Κυριακόπουλο, τον γνωστό ως ΚΥΡ, για την άδειά του να δημοσιεύσουμε το τόσο επιτυχημένο και έκφραστικό στίχο του, που περιλαμβάνεται σε σειρά εδχετηρίων καρτών που κυκλοφόρησε τελευταία.

ΤΗΝ ΕΥΘΥΝΗ
ΑΝΕΛΑΒΕ
Η ΟΡΓΑΝΩΣΗ
« 25ΗΣ ΔΕΚΕΜΒΡΗ »

1. Για παράδειγμα βλ. το διήγημα του Άλέξανδρου Παπαδιαμάντη, «Τὰ πτερόεντα δώρα», στην κριτική έκδοση των «Απ' ά ν τ ω ν» του από τον Ν. Α. Τριανταφυλλόπουλο, Αθήνα, Έκδ. «Δήμος», 1985, τ. 4ος, σ. 191-192. Παραθέτουμε την αρχή του διηγήματος: «Ένας του κόσμου και της σαρκός, κατήλθε την παραμονή από τὰ ύψη, συστειλάς τὰς πτέρυγας, όπως τὰς κρύπτη, θεϊος άγγελος. Έφερε δώρα από τὰ άνω βασίλεια δια να φιλεύση τούς κατοίκους της πρωτευούσης. Ήτον ο καλός άγγελος της πόλεως».

2. Αναφερόμαστε στη γνωστή τηλεοπτική σειρά που πρόσφατα ή ΒΡΤ 2 τὰ απογεύματα του Σαββάτου. Οι έντος εισαγωγικών φράσεις που προηγήθηκαν στο κείμενο προ-